

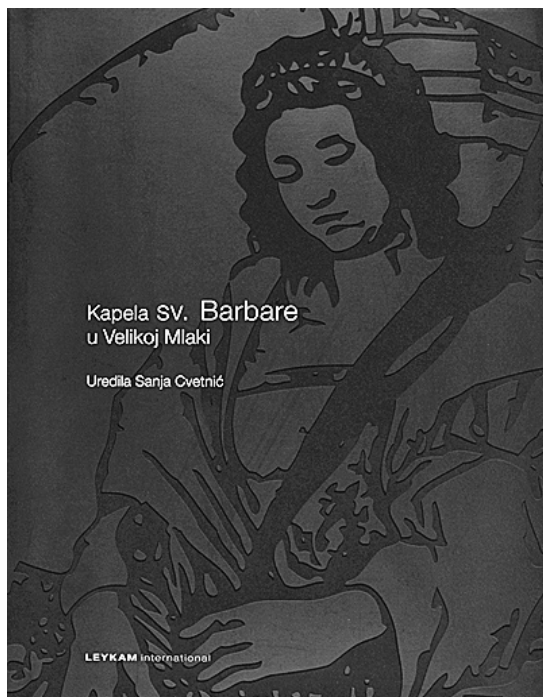
Ljerka
Dulibić

Memento audere semper

Grupa autora (ur. Sanja Cvetnić), Kapela Sv. Barbare u
Velikoj Mlaci, Zagreb, Leykam International, 2008, 416 str.
ISBN 978-953-7534-15-8

Knjiga *Kapela Sv. Barbare u Velikoj Mlaci* nastala je kao rezultat zajedničkoga rada skupine mladih ljudi, studenata povijesti umjetnosti (i povijesti) Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, i njihove profesorice Sanje Cvetnić. Prvotno okupljeni oko izbornoga kolegija *Pučka umjetnost u kontinentalnoj Hrvatskoj u vrijeme katoličke obnove*, održanog u akademskoj godini 2006/2007, studenti i njihova profesorica odgovorili su “zajedničkom izazovu da nastava doista postane drugačija”. S ciljem savladavanja problema povijesti umjetnosti kao struke i kao znanosti, usmjerili su svoje napore na istraživanje jednoga iznimno značajna spomenika naše baštine, drvene kapele svete Barbare u Velikoj Mlaci. Sveobuhvatna monografija toga spomenika, objavljivanjem koje su takva njihova nastojanja zaključena, neosporno će ostati zabilježena kao rijedak primjer ovakva oblika suradnje profesora i studenata. Međutim, knjiga nije važna (samo) zbog toga.

I otprije dobro dokumentirana i više-kratno istraživana, kapela sv. Barbare – tzv. “pučka drvena katedrala Turopolja” – koja se veličinom i bogatim zidnim oslikom ističe u skupini drvenih kapela iz 17. i 18. stoljeća, ovom je knjigom prvi put monografski obrađena. Temeljita i sustavna, u najboljem smislu riječi “školska” obrada odabranog spomenika rezultirala je istodobno i prezentacijom načela znanstveno-istraživačkoga rada koja su autori savladali istražujući taj spomenik i potom prenoseći rezultate svojih istraživanja u tekst odnosno poglavlja knjige. Takva raščlamba jednoga spomenika i uz njega

vezanih mnogobrojnih aspekata povijesno-umjetničke znanstveno-istraživačke problematike strukturirana je jasno i pregledno u četrdesetak poglavlja, objedinjenih u nekoliko cjelina: *Izvori: povijest povijesno-umjetničkih istraživanja, arhivi, povijest; Drvena kapela: gradnja, dogradnje, obnove i okružje; Uređenje kapele i oprema: oltari, oslikani tabulati, zidne slike, ikonografija i hagiografija; Riznica: misali, liturgijski predmeti i ruho*, nakon uredničke napomene i uz dodatak bilježaka, sažetaka na sedam jezika i popisa literature. Već letimičan pogled na veće cjeline i potpoglavlja koja su u njima okupljena

otkriva čvrstu metodološku utemeljenost te “strogo kontroliranu” provedbu određenu jasno postavljenim polazištima, ciljevima i smjernicama istraživanja.

Svoju prvotno profesorsku ulogu Sanja Cvetnić uspješno je nadogradila uredničkom. Čvrsto postavljene zajedničke smjernice i očito velik urednički trud na ujednačavanju brojnih priloga nisu zatomile individualne osobnosti mladih istraživača. Primjetne su ponekad i razlike u razini koju su uspjeli doseći svojim priložima. No umjesto izdvajanja pojedinaca iz čijih bi priloga bilo moguće razaznati veći istraživački i znanstveni potencijal ili ukazivanja na neke nešto manje snažnije u postavljenim im zadacima, u ovom se kontekstu nameću općenitije opaske.

Knjiga između ostaloga pokazuje i komparativne prednosti sustava dvopredmetnog studiranja (“tradicionalnoga” ili “bolonjski reformiranoga”, svedjedno), koje obrazuje (i odgaja) studente za interdisciplinarni pristup već na samim počecima njihova ozbiljnijega bavljenja strukom odabranom kao profesionalni poziv. Istraživanje samo i isključivo iz pozicija jedne struke rijetko je ikada i uopće dovoljno, a posve nemoguće u susretu s problematikom kakvu nameće ova turopoljska drvena kapela i njezin bogat umjetnički inventar. Svaki od autora student/ica je na još jednome odsjeku zagrebačkoga Filozofskog fakulteta i u svoj prilog u ovoj knjizi ugradio/la je i obrazovanje stečeno na drugome predmetu (latinski, povijest, etnologija, različiti jezici...). Na taj je način, individualnim i različitim ne samo interesima i sposobnostima već i studijskim usmjerenjima, trideset i troje autora moglo značajno pridonijeti raznolikosti korištenih interdisciplinarnih

pristupa kojima se potpunije naznačuju širi obrisi iznaddisciplinarnoga konteksta u kojem se formira novi pogled na razmatranu cjelinu.

Autori knjige su, abecednim redom: Vedrana Bulum, Mirela Bartolić, Zorka Bibić, Marija Burić, Martina Čermak, Maja Dugopoljac, Marta Gabela, Irena Gessner, Lucija Gudlin, Sunčana Habek, Kristina Jančec, Marko Jandrić, Nika Jurčić, Katarina Kekez, Božidar Kereković, Vlatka Kranželić, Marija Lučevnjak, Josipa Lukinović, Melita Majstorović, Danijela Marković, Josip Matker, Matej Matošin, Dunja Nekić, Danijela Pandža, Ana Petković, Lana Rakonić, Tatjana Ratkajec, Valentina Rogina, Bojan Smode, Petra Srblić, Tanja Šolić, Teuta Ymeri, Vesna Žirovec.

Ozbiljnost njihovih nastojanja prepoznali su i recenzenti i urednici u izdavačkoj kući Leykam International u kojoj su se ne samo odvažili poduprijeti ovaj “studentski projekt” nego su producirali zaista lijepu knjigu, bogato opremljenu, ukusno dizajniranu, “tečnoga” prijeloma stranica. Te će kvalitete zasigurno biti prepoznate i među širom, tzv. “nestručnom” publikom, i to ne samo u krugu lokalne zajednice župe sv. Barbare čiji su pripadnici, kako se moglo čuti na promociji, ovu knjigu već prigrlili kao svoje naslijeđe.

A “hrabroj skupini” autora, kako je navela Sanja Cvetnić u zaključku uredničke napomene, u naslijeđe ostaje da se uvijek usude – *Memento audere semper*. Naravno, ne bilo kako – već upravo onako kako ih prof. Cvetnić uči: “naoružani znanstvenim oprezom, poštenjem i točnošću”. Taj poticaj odvažnosti i pouka znanstvene čestitosti ostat će uvijek dobrodošao podsjetnik. ✕